

HOTĂRÂRE

30 iunie 2020

Nr. V/2

mun. Chișinău

***Cu privire la audierea Raportului anual
despre activitatea Academiei de Științe a Moldovei
în anul 2019***

În conformitate cu prevederile art. 64 lit. 1) al *Codului cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova* nr. 259-XV din 15 iulie 2004 (republicat) și cu pct. 7 din Statutul Academiei de Științe a Moldovei, aprobat de Adunarea Generală a membrilor AȘM (Hotărârea nr. 1/2 din 24 ianuarie 2019), în cadrul Sesiunii a V-a Adunării Generale a AȘM a fost audiat ***Raportul de activitate a Academiei de Științe a Moldovei în anul 2019***, prezentat de dna mem. cor. Svetlana Cojocaru, vicepreședinte al AȘM.

În urma examinării raportului audiat și a luărilor de cuvânt pe marginea acestuia ale membrilor Adunării Generale a AȘM, Adunarea Generală a Academiei de Științe a Moldovei
A CONSTATAT:

Academia de Științe a Moldovei își desfășoară activitatea în conformitate cu Constituția Republicii Moldova, *Codul cu privire la știință și inovare* nr. 259-XV din 15 iulie 2004 (republicat), Statutul Academiei de Științe, aprobat în redacție nouă prin Hotărârea Adunării Generale a AȘM nr. 1/2 din 24 ianuarie 2019, alte acte normative, tratate internaționale la care Republica Moldova este parte.

În anul 2019, Academia de Științe și-a concentrat eforturile pe dezvoltarea științei și a comunității științifice, susținerea domeniilor de cercetare și inovare și utilizarea eficientă a resurselor financiare, promovarea științei naționale pe plan mondial, restabilirea imaginii și autorității Academiei de Științe a Moldovei.

În calitate de consultant strategic al Guvernului, în anul 2019 AȘM a participat la examinarea și avizarea Programului Național în domeniile Cercetării și Inovării (PNCI) pentru anii 2020–2023. În adresa MECC și comisiilor parlamentare au fost transmise obiecții, sugestii și recomandări ale membrilor AȘM cu privire la direcțiile și prioritățile strategice, ariile de implementare, sursele financiare alocate etc. Membrii AȘM și Prezidiul AȘM au participat la ședințele Comisiei parlamentare educație, cultură, știință, mass-media și sport, cu invitarea reprezentanților ANACEC, ANCD, MECC, la care au fost abordate subiecte privind avizarea și aprobarea PNCI pentru anii 2020–2023, Metodologiei de finanțare a proiectelor de cercetare ș.a. Ca rezultat al implementării reformei în știință, AȘM a identificat mai multe probleme și a insistat pe avizarea și aprobarea în bloc a priorităților strategice în domeniile cercetării și inovării din cadrul *Programului național în domeniile cercetării și inovării pentru perioada 2020–2023* și a *Planului de acțiuni privind implementarea acestuia*; a *Metodologiei de finanțare instituțională* și *Metodologiei de finanțare a proiectelor*. Membrii AȘM și Prezidiul AȘM, în permanență, s-au pronunțat tranșant asupra situației în domeniul cercetării și au atras atenția asupra procedurii de implementare a reformelor în domeniile cercetării

și inovării, având ca sarcină primordială elaborarea și aprobarea Regulamentului de evaluare a organizațiilor din domeniile cercetării și inovării, fiind necesară evaluarea cercetătorilor și acreditarea organizațiilor conform unui criteriu unic, de experți pe domenii, în mod transparent; elaborarea și aprobarea Metodologiei finanțării instituționale; inițierea concursului propunerilor de proiecte din cadrul Programului de Stat (2020–2023) și necesitatea delimitării programelor științifice cu finanțare instituțională și a programelor de stat.

Raportul asupra stării științei, cu reflectarea politicilor elaborate și a modului de implementare a acestora la nivel național a fost elaborat de AȘM în conformitate cu art. 64 lit. d) din *Codul cu privire la știință și inovare* al Republicii Moldova nr. 259-XV din 15.07.2004 (republicat) și cu punctul 7, subpunctul 4) al Statutului AȘM, aprobat în redacție nouă. Academia de Științe este responsabilă de evaluarea calității, valorii teoretice și aplicative a rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectelor naționale și internaționale cu finanțare integrală sau parțială de la bugetul de stat.

Raportul asupra stării științei a fost transmis Guvernului Republicii Moldova, Ministerului Educației, Culturii și Cercetării. Propunerile Academiei de Științe cu privire la domeniile cercetării și inovării au fost prezentate Guvernului, Parlamentului și Președinției Republicii Moldova, și s-au referit la modificarea și completarea *Codului cu privire la știință și inovare* pentru redresarea situației în perspectiva asigurării dezvoltării durabile a științei, ajustarea prevederilor legale la rigorile actuale ce țin de domeniile științei și inovării, și în vederea elaborării propunerilor de modificare și completare a *Codului cu privire la știință și inovare* al Republicii Moldova nr. 259-XV din 15 iulie 2004 (republicat); elaborarea și aprobarea Metodologiei de finanțare instituțională pentru asigurarea dezvoltării în continuare a științei autohtone prin alocarea mijloacelor bugetare organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării de către entitatea care deține calitatea de fondator; avizarea și aprobarea în bloc a priorităților strategice în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2020–2023, Programului Național în domeniile Cercetării și Inovării pentru perioada 2020–2023 și Planului de acțiuni privind implementarea acestuia, Metodologiei de finanțare instituțională, Metodologiei de finanțare a proiectelor ș.a.

Audierile publice ale rezultatelor din cadrul proiectelor de cercetare și inovare pe domeniile de competență au fost organizate de Secțiile de științe ale AȘM în conformitate cu prevederile *Codului cu privire la știință și inovare* al Republicii Moldova nr. 259 din 15 iulie 2004 (republicat) și în corespundere cu *Instrucțiunea cu privire la audierea publică a rezultatelor din cadrul proiectelor de cercetare și inovare*, aprobată de ANCD prin Ordinul nr. 46 din 16.10.2018, în coordonare cu AȘM, cu modificările ulterioare (Ordinul nr. 20 din 12 martie 2019 ș.a.), precum și cu criteriile de evaluare a rapoartelor științifice privind implementarea proiectelor de cercetare, aprobate prin Hotărârea Prezidiului AȘM, în coordonare cu ANCD. AȘM a organizat audierile publice ale rezultatelor obținute în cadrul proiectelor de cercetări fundamentale și aplicative, desfășurate în perioada 2015–2018, precum și în cadrul Programelor de Stat și proiectelor pentru tinerii cercetători, finanțate din bugetul de stat și finalizate în anul 2018. La ședințele Secțiilor de științe au fost audiate 299 de rapoarte. Pentru prima dată, toate audierile publice au fost transmise online și sunt disponibile la adresa <https://idsi.md/tv>.

Adunarea Generală a Academiei de Științe a Moldovei – organul reprezentativ și suprem al AȘM – a fost constituită la Sesiunea I din 24 ianuarie 2019, incluzând 122 de membri: 77 de membri ai AȘM (49 de membri titulari și 28 de membri corespondenți), 45 de doctori habilitați și doctori în științe aleși ai Secțiilor de științe, câte 15 membri în fiecare Secție. În anul 2019, Adunarea Generală a AȘM a fost convocată în patru sesiuni. La prima sesiune au fost discutate și aprobate componența Secțiilor de științe ale AȘM și a Adunării Generale a AȘM, Statutul Academiei de Științe a Moldovei în redacție nouă, structura și efectivul-limită de personal al Aparatului administrativ al Prezidiului AȘM.

Sesiunea a II-a a Adunării Generale (9 aprilie 2019) a avut pe ordinea de zi alegerea Președintelui Academiei de Științe a Moldovei. A fost instituită Comisia de organizare a alegerilor Președintelui AȘM. În conformitate cu rezultatele votării secrete (95 de voturi pro, 3 contra și 1 buletin nevalabil), academicianul

Ion Tighineanu a fost ales președinte al Academiei de Științe a Moldovei. Prin Hotărârea nr. 40 din 15 aprilie 2019 a Prezidiului AȘM a fost constituit Consiliul Consultativ pe lângă Președintele AȘM: acad. Mitrofan Cioban, acad. Mihai Cimpoi, acad. Gheorghe Cimpoieș, acad. Eugen Doga, acad. Teodor Furdui, acad. Gheorghe Ghidirim, acad. Sveatoslav Moscalenco, acad. Alexandru Roșca, mem. cor. Constantin Gaidric.

La cea de-a III-a Sesiune a Adunării Generale (23 aprilie 2019) a fost audiat și aprobat Raportul de activitate al AȘM în anul 2018, aprobat Regulamentul de activitate al Prezidiului Academiei de Științe. Adunarea Generală a luat act de Raportul de activitate a AȘM în 2018, care a fost transmis Guvernului Republicii Moldova. Sinteza Raportului a fost plasată pe site-ul AȘM. În funcția de secretar științific general al AȘM a fost aleasă dr. hab. în studiul artelor și culturologie, dr. hab. în istorie Liliana Condraticova.

În cadrul Sesiunii a IV-a a Adunării Generale a AȘM (12 iulie 2019) a fost audiat Raportul asupra stării științei din Republica Moldova, prezentat de președintele AȘM acad. Ion Tighineanu, care a reliefat principalele rezultate științifice și inovaționale, calitatea cercetărilor, impactul și implementarea rezultatelor, potențialul științific, nivelul de finanțare a științei și infrastructurii, internaționalizarea științei etc. La solicitarea conducerii AȘM, dr. hab., prof. Valeriu Cușnir, membru al Adunării Generale, a prezentat propunerile AȘM privind modificarea *Codului cu privire la știință și inovare*.

La 31 decembrie 2019, Adunarea Generală a AȘM număra 117 membri: 45 de academicieni, 27 de membri corespondenți și 45 de membri aleși ai Secțiilor de științe, cu vârsta medie de 75 de ani. Academia de Științe are 48 de membri de onoare. În anul 2019 au decedat 5 membri ai AȘM.

Adunarea membrilor titulari și membrilor corespondenți este formată din membrii titulari și membrii corespondenți ai celor trei Secții de științe. La 31 decembrie 2019, Adunarea era constituită din 72 de persoane, inclusiv 6 doamne (2 academicieni și 4 membri corespondenți): Secția Științe ale Vieții – 28 de persoane (17 membri titulari și 11 membri corespondenți), Secția Științe Exacte și Inginerești – 24 de persoane (16 membri titulari și 8 membri corespondenți), Secția Științe Sociale, Economice, Umanistice și Arte – 20 de persoane (12 membri titulari și 8 membri corespondenți).

Prezidiul AȘM, organul executiv al Academiei de Științe a Moldovei, a fost constituit în anul 2019, în următoarea componență: președintele AȘM acad. Ion Tighineanu, vicepreședintele mem. cor. Svetlana Cojocaru, conducător al Secției Științe Exacte și Inginerești; vicepreședintele acad. Boris Gaina, conducător al Secției Științe ale Vieții; vicepreședintele mem. cor. Victor Moraru, conducător al Secției Științe Sociale, Economice, Umanistice și Arte; secretarul științific general dr. hab. Liliana Condraticova.

În 2019, în conformitate cu prevederile Statutului AȘM, Regulamentului Prezidiului AȘM și Planul de activitate al Prezidiului AȘM, au fost organizate 43 de ședințe ale Prezidiului, la care au fost abordate cca 169 de subiecte conform atribuțiilor. Au fost examinate și aprobate: Regulamentul-cadru pentru stabilirea sporului pentru performanță al personalului administrativ al Prezidiului AȘM, Secțiilor de științe ale AȘM și filialelor Academiei de Științe a Moldovei, elaborat în conformitate cu Legea nr. 270 din 23.11.2018 „Cu privire la sistemul unitar de salarizare din sectorul bugetar”; Regulamentul cu privire la acordarea distincțiilor AȘM (în redacție nouă); Regulamentul privind utilizarea și administrarea paginii web oficiale a AȘM; Regulamentul cu privire la decernarea Premiilor AȘM (în redacție nouă) ș.a.

Toate documentele privind activitatea Academiei de Științe în perioada 2004–2018 au fost arhivate, fiind instituită Arhiva Prezidiului Academiei de Științe, care se află în gestiunea Secției management academic și relații externe a AȘM.

Concursul Premiilor Academiei de Științe a Moldovei pentru realizări științifice de valoare obținute în anul 2018 a fost anunțat în conformitate cu Regulamentul cu privire la decernarea Premiilor AȘM, aprobat în redacție nouă prin Hotărârea nr. 98 din 13 august 2019. Concomitent, a fost elaborată Fișa de evaluare a calității lucrărilor propuse la concurs; a fost stabilită decernarea premiilor pentru rezultate științifice de valoare, obținute în ultimii doi ani: în domeniile științelor vieții și științelor exacte și inginerești – în anul impar, iar în domeniul științelor sociale, economice, umanistice și arte – în anul par. Premiul pentru

tineri cercetători „Boris Melnic” (în corespundere cu domeniile științifice stabilite pentru concurs), precum și premiul pentru promovarea științei în mass-media „Pârghia lui Arhimede”, se decernează anual. În conformitate cu Hotărârea Prezidiului nr. 99 din 13 august 2019 a fost anunțat concursul pentru decernarea Premiilor AȘM în domeniile științelor vieții și științelor exacte și ingineresti.

A fost formată Comisia de decernare a Premiilor AȘM pentru domeniile științele vieții și științe exacte și ingineresti: acad. Eva Gudumac – președinte, dr. hab. Veaceslav Ursachi – secretar, acad. Stanislav Groppa, mem. cor. Svetlana Cojocaru, mem. cor. Constantin Gaidric, mem. cor. Maria Nedeačov, dr. hab. Pavel Topală, dr. hab. Laurenția Ungureanu, dr. Ion Roșca.

Totodată, a fost creată Comisia de decernare a premiilor AȘM „Pârghia lui Arhimede” pentru promovarea științei în mass-media: acad. Eva Gudumac – președinte, dr. hab. Veaceslav Ursachi – secretar, mem. cor. Constantin Gaidric, acad. Mihai Cimpoi, mem. cor. Victor Moraru, dr. hab. Laurenția Ungureanu, dr. hab. Liliana Condraticova. Pentru participarea la concursul de decernare a Premiilor AȘM pentru anul 2018 au fost înregistrate 15 dosare. Prezidiul AȘM, prin Hotărârea nr. 158 din 6 noiembrie 2019, a aprobat lista Laureatilor concursului.

De Ziua Internațională a Științei pentru Pace și Dezvoltare, la ședința festivă organizată de Academia de Științe la 11 noiembrie 2019, a avut loc ceremonia de înmânare a premiilor AȘM pentru rezultate științifice de valoare obținute în anul 2018:

1) Premiul în domeniul Biologie și ecologie „Alexandru Ciubotaru” – acad., prof. univ. Maria Duca (Universitatea de Stat „Dimitrie Cantemir”), pentru ciclul de lucrări „Studii genetico-moleculare aplicate în biotehnologiile moderne de cultivare a florii-soarelii”.

2) Premiul în domeniul Medicină „Constantin Țibîrnă” – dr. hab. în medicină, prof. univ. Viorel Nacu (Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”), pentru ciclul de lucrări „Fenomene de micro-mișcare la interfața implant-os: studiu biomecanic și histomorfometric”.

3) Premiul în domeniul Agricultură „Ilie Untilă” – dr. hab. Eugeniu Alexandrov (Institutul de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor al MECC), pentru ciclul de lucrări „Genotipuri interspecifici rizogeni de viță-de-vie cu rezistență sporită față de factorii biotici și abiotici”.

4) Premiul în domeniul Inginerie „Ion Hăbășescu” – dr. hab. în științe fizico-matematice, prof. univ. Ghenadii Korotcenkov (USM), pentru ciclul de lucrări „Senzori de gaze convertoare termoelectrice pe bază de oxizi metalici”.

5) Premiul în domeniul Matematică și Informatică „Constantin Sibirschi” – dr. în științe fizico-matematice, conf. univ. Valeriu Ungureanu (USM), pentru ciclul de lucrări „Teoria Jocurilor și Controlului Pareto-Nash-Stackelberg”.

6) Premiul în domeniul Chimie „Nicolae Gărbălău” – dr. hab. în chimie, prof. cerc. Fliur Macaev (Institutul de Chimie al MECC), pentru ciclul de lucrări „Compuși și materiale pentru dezvoltarea medicamentelor și aplicații biomedicale”.

7) Premiul în domeniul Fizică „Vsevolod Moscalenco” – mem. cor. al AȘM, dr. hab. în științe fizico-matematice, prof. univ. Ion Geru (Institutul de Chimie al MECC), pentru ciclul de lucrări „Simetria de inversare a timpului: operatori pentru sistemele cu spin”.

8) Premiul pentru tineri cercetători „Boris Melnic” – dr. în științe tehnice Eugenia Covaliov (UTM), pentru ciclul de lucrări „Modificările biochimice și tehnologice ale nucilor pe parcursul prelucrării și păstrării”.

9) Premiul pentru promovarea științei în mass-media „Pârghia lui Arhimede” – Andrei Viziru și Nicolae Becciu (Compania Publică Teleradio-Moldova).

Managementul și eficiența utilizării mijloacelor financiare în anul 2019 la AȘM. În conformitate cu Legea bugetului de stat pentru anul 2019 nr. 303 din 30.11.2018, art. 58 al Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25.07.2014, Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 208 din 24.12.2015 *Privind Clasificarea bugetară*, precum și cu repartizarea bugetului Academiei de Științe a Moldovei pe funcții, programe, activități, Prezidiul AȘM, prin Hotărârea nr. 4 din 14.01.2019, a aprobat

bugetul AȘM pentru anul 2019 în sumă de 24526,0 mii lei, inclusiv: finanțarea din resurse generale – 20924,0 mii lei, volumul cheltuielilor din venituri colectate interne – 2125,0 mii lei, volumul cheltuielilor din resurse ale proiectelor finanțate din surse externe – 1477,0 mii lei. Prin rectificarea la Legea bugetului, conform procedurilor solicitate de Ministerul Finanțelor, în a doua jumătate a anului 2019 bugetul pentru AȘM a fost redus cu 1457000 lei.

Activitatea administrativ-gospodărească a Academiei de Științe în anul 2019 a fost orientată spre păstrarea, evidența, autorizarea, monitorizarea, semnarea contractelor pentru achiziționarea bunurilor și serviciilor, contractelor de comodat și locațiune, acorduri, implementarea parteneriatului public-privat (PPP). A fost asigurat suportul logistic necesar pentru organizarea evenimentelor științifice: conferințe științifice, simpozioane științifice, lecții publice (182 de manifestări). Au fost efectuate reparații ale încăperilor blocului administrativ, în unele birouri de la etajele 2 și 3; au fost restaurate scările accesului principal în clădire. Au fost întreprinse măsurile necesare de mentenanță și deservire a rețelelor electrice și inginerești pentru buna activitate a AȘM.

Activitatea Secției juridică și resurse umane a fost axată pe elaborarea și participarea la elaborarea proiectelor de acte normative. În anul 2019 au fost examinate Proiectul de lege pentru modificarea Codului cu privire la știință și inovare nr. 259 din 15.07.2004 (republicat); Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar; Metodologia de finanțare a proiectelor din domeniile cercetării și inovării; Metodologia cu privire la finanțarea instituțională; Proiectul de Hotărâre a Guvernului cu privire la stabilirea indemnizațiilor lunare viagere membrilor titulari și membrilor corespondenți ai Academiei de Științe a Moldovei ș.a. Au fost elaborate, avizate proiecte de acte normative și acte administrative ale AȘM: 8 hotărâri ale Adunării Generale, 195 de hotărâri ale Prezidiului, 97 dispoziții și 8 Regulamente, 2 acorduri de colaborare, 50 de contracte de achiziții de mică valoare, 60 de petiții. Au fost transmise spre avizare 35 de Proiecte de acte normative de la Guvern, ministere, agenții etc.

Secțiile de științe ale AȘM. Academia de Științe întrunește trei Secții de științe conform domeniilor științifice: 1) Secția Științe ale Vieții; 2) Secția Științe Exacte și Inginerești; 3) Secția Științe Sociale, Economice, Umanistice și Arte. Secțiile de științe reunesc membri titulari, membri corespondenți și câte 15 cercetători din domeniile corespunzătoare ale Secțiilor de științe, aleși prin concurs, pentru o perioadă de 4 ani. Organul reprezentativ suprem al Secției este Adunarea generală a Secției de științe, formată din membri titulari, membri corespondenți și 15 cercetători din domeniile corespunzătoare ale Secției. Secțiile de științe ale AȘM activează în conformitate cu Planurile de acțiuni aprobate.

Conducerea Secției de științe este asigurată de conducătorul, adjunctul conducătorului și secretarul științific. Conform art. 49 din Statutul AȘM, aprobat în redacție nouă la 24 ianuarie 2019, alegerea conducătorilor Secțiilor de științe ale AȘM a constituit o etapă importantă pentru consolidarea comunității științifice. Conducătorii Secțiilor exercită și funcția de vicepreședinte al Academiei de Științe.

La 16 mai 2019, a avut loc Adunarea generală a Secției Științe Exacte și Inginerești a AȘM. Ca urmare a votului secret al membrilor Secției, mem. cor. Svetlana Cojocar a fost aleasă unanim, cu 27 de voturi pro, în calitate de Conducător al Secției Științe Exacte și Inginerești.

La 6 iunie 2019, la Adunarea generală a Secției Științe Sociale, Economice, Umanistice și Arte, mem. cor. Victor Moraru a fost ales, prin vot secret (cu 26 de voturi pro și 1 vot contra), în calitate de Conducător al Secției Științe Sociale, Economice, Umanistice și Arte.

La 20 iunie 2019, a avut loc Adunarea generală a Secției Științe ale Vieții. Ca urmare a votului secret al membrilor Secției (cu 35 de voturi pro și 3 voturi contra), în calitate de Conducător al Secției Științe ale Vieții a fost ales acad. Boris Gaina.

În scopul organizării operative a activității sale, conform art. 23 al Statului AȘM, Secția de științe constituie un Birou care include din oficiu conducerea Secției și secretarul științific al Secției. În anul 2019, au fost instituite Biroul Secției Științe Exacte și Inginerești și Biroul Secției Științe Sociale, Economice, Umanistice și Arte, iar Biroul Secției Științe ale Vieții este în proces de formare.

Secția Nord a AȘM. Conform art. 61 al Statutului AȘM, aprobat în redacție nouă în anul 2019, în cadrul Academiei de Științe funcționează Filiala Academiei de Științe din Bălți (fără personalitate juridică) și Filiala Academiei de Științe din Cahul (fără personalitate juridică). La etapa actuală, activează Filiala Academiei de Științe din Bălți cu 2 unități în cadrul subdiviziunii structurale. Secția Nord a AȘM (Filiala Bălți) activează conform unui plan anual aprobat și prezintă anual raportul privind activitatea managerială, științifică, organizațională, inovațională etc. Șef al Secției Nord este Valeriu Capcelea, doctor habilitat în filosofie, conferențiar universitar și specialist principal – Ion Gavdiuc.

În scopul aducerii în concordanță a structurii Academiei de Științe cu prevederile legislației în vigoare și în temeiul art. 64 lit. f), art. 72 lit. h) ale Codului cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr. 259 din 15 iulie 2004 (republicat), Prezidiul AȘM a operat schimbări în Schema de încadrare a angajaților Filialelor AȘM pentru anul 2019, prin modificarea Hotărârii Prezidiului AȘM nr. 23 din 17 septembrie 2018. Funcția „cercetător științific principal” a fost substituită prin funcția „Director Filială Bălți”, iar funcția de „cercetător științific” a fost substituită prin „specialist principal Filiala Bălți”. Totodată, conform Legii nr. 270/24.11.2018 privind sistemul unitar de salarizare, cu modificările ulterioare (Legea nr. 175 din 19.12.2019), la 30 decembrie 2019 Prezidiul AȘM a aprobat organigrama AȘM pentru anul 2020, substituind termenul de „Filiala Bălți” cu „Secția Nord a AȘM”, funcția de „Director al Filialei Bălți” – cu „Șef al Secției Nord”, funcția de „specialist principal Filiala Bălți” – cu funcția de „specialist principal Secția Nord”.

Integrarea Academiei de Științe a Moldovei în spațiul internațional de cercetare. În vederea internaționalizării activităților de cercetare, ca prioritate majoră, Academia de Științe promovează relațiile de colaborare științifică internațională. Academiei de Științe îi revine un rol important în procesul de implementare a Foii de Parcurs pentru integrarea Republicii Moldova în Spațiul European de Cercetare (SEC) și a Planului de Acțiuni cu privire la implementarea Strategiei Naționale pentru integrarea Republicii Moldova în Spațiul European de Cercetare în anii 2019–2021. În anul 2019, au fost marcați zece ani ai Parteneriatului Estic, cinci ani de la semnarea Acordului de Asociere și cinci ani de la liberalizarea regimului de vize. Colaborarea în cadrul Uniunii Europene a fost marcată prin participarea AȘM la celebrarea Zilelor Europei la Chișinău (11 mai 2019) și Cahul (18 mai).

AȘM este membru al diferitor organizații europene și internaționale. În calitate de membru al Federației Europene a Academiei de Științe și Umanități (ALLEA), Academia de Științe a continuat, în 2019, să participe la ședințele de lucru organizate de ALLEA. Membru al Boardului ALLEA din partea Academiei de Științe a Moldovei în perioada mai 2018 – mai 2020 a fost ales acad. Gheorghe Duca, care a participat la ședințele membrilor Boardului ALLEA din 8 mai 2019 (Bern, Elveția), 5-6 septembrie 2019 (Berlin, Germania) și 12-13 decembrie 2019 (Barcelona, Spania).

AȘM a fost desemnată instituție gazdă și de legătură a Serviciilor de Rețea EURAXESS din Republica Moldova prin Declarația de Angajament a Membrilor Serviciilor Rețelei EURAXESS (3 octombrie 2011). A fost creat portalul EURAXESS Republica Moldova (<https://www.euraxess-eu.md/>) și pagina EURAXESS Moldova pe rețelele de socializare www.facebook.com și www.twitter.com. În 2019, a fost continuată promovarea Programului pan-european EURAXESS prin configurarea Rețelei serviciilor programului de mobilitate EURAXESS, oferind asistență individuală centrelor regionale EURAXESS. Actualmente, AȘM gestionează proiectul susținut financiar de Comisia Europeană din cadrul Programului de Cercetare și Inovare al UE Orizont-2020 (Open EURAXESS) „To strengthen the effectiveness and optimize the services of all partners in an innovative and open EURAXESS network – EURAXESS TOP IV” (perioada de implementare 1 septembrie 2018 – 31 august 2021).

Academia de Științe este membru al Consiliului Internațional pentru Știință (ISC), care are o afiliere globală în creștere și reunește academii de științe, asociații științifice internaționale, organizații științifice naționale și regionale și consilii de cercetare.

Academia de Științe a Moldovei este membru cu drepturi depline al Asociației Internaționale a Academiei de Științe (AIAS/MAAH), reprezentant în AIAS din partea AȘM fiind mem. cor Victor Moraru, vicepreședinte al AȘM. Mem. cor. V. Moraru a participat la lucrările celei de a 32-a ședințe a Consiliului

AIAS (19-20 septembrie 2019, Dușanbe, Republica Tadjikistan) și la consfătuirea Consiliului interstatal de cooperare în sfera tehnico-științifică și inovațională (MC HTИ) din 25-26 octombrie 2019, în Nur-Sultan, Republica Kazahstan. În cadrul AIAS funcționează 23 de comitete și consilii științifice. Prezidiul AȘM a aprobat modificarea componenței nominale a consiliilor și comitetelor științifice: în total 32 de persoane, dintre care 11 membri titulari și membri corespondenți (acad. Boris Gaina, acad. Anatoli Sidorenko, acad. Leonid Culiuc, acad. Ion Toderaș, mem. cor. Maria Nedealcov, mem. cor. Svetlana Cojocar, mem. cor. Mariana Șlapac, mem. cor. Alexandr Dicusar, mem. cor. Elena Zubcov, mem. cor. Alexandru Stratan, mem. cor. Victor Moraru), 10 doctori în științe și doctori habilitați, membri ai Secțiilor de științe ale AȘM. În baza AȘM, au fost instituite Consiliul științific pentru studiul patrimoniului național și cultural și al dezvoltării societății (președinte dr. hab. Aurelian Danilă, adjunct al conducătorului Secției ȘSEUA a AȘM) și Consiliul științific privind eficiența energetică și utilizarea surselor regenerabile (copreședinți dr. Mihai Tîrșu, director al Institutului de Energetică al MECC, și dr. hab. Victor Berzan). Pe parcursul anului 2019, AȘM a răspuns la unele solicitări din partea AIAS, precum propunerile privind colaborarea tehnico-științifică moldo-rusă în domeniul energiei și electrotehnicii.

Academia de Științe a Moldovei a purtat discuții cu Academia de Științe din Federația Rusă în vederea semnării unui Acord de colaborare, fiind examinate și formulate prioritățile de cooperare, ținând cont de direcțiile strategice ale activității în sfera științei și inovării. Au avut loc întreveneri cu Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Lituania în Republica Moldova, Excelența Sa Kęstutis Kudzmanas, Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al Japoniei în Republica Moldova E.S. Masanobu Yoshii și cu ambasadorul E.S. Evgueni Stefanov Stoytchev, Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Bulgaria în Republica Moldova.

La compartimentul vizibilitatea AȘM la nivel internațional, un rol deosebit de important revine întrunirilor organizate la AȘM cu reprezentanții universităților și institutelor de cercetare din străinătate, fapt ce permite deschiderea oportunităților considerabile pentru inițierea unor noi colaborări, accesarea în spațiul european de cercetare, depunerea unor propuneri de proiecte comune de cercetare etc.

La AȘM, au avut loc întreveneri cu reprezentanții Universității din Aachen, Germania, dr. Helmut Dinger, Bern Markert și dl Ilia Kleiman; Directorul general al Centrului Federal de Cercetare Serviciul Geofizic Unic al AȘ din Federația Rusă dr. Yuri Vinogradov; președintele Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” din România dl Valeriu Tabără, profesor universitar la Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului „Regele Mihai I al României” din Timișoara, și vicepreședintele ASAS, prof. dr. ing. Ioan Jelev; Agenția Federală pentru Comunitatea Statelor Independente, diaspora din străinătate și cooperarea internațională umanitară (РОССОТРУДНИЧЕСТВО); directorul onorific al Institutului Național de Cercetare Dezvoltare pentru Fizica Pământului ș.a. În scopul mobilizării cercetătorilor din sfera științei și inovării din România și Republica Moldova, a fost reformat Comitetul Național al Asociației Internaționale de Studii Sud-Est Europene și aprobată structura noului Comitet (mem. cor. Victor Moraru, vicepreședinte al AȘM, dr. hab. Liliana Condraticova, secretar științific general al AȘM și dr. Emil Dragnev, Facultatea de Istorie și Filozofie a USM), precum și preconizate acțiuni de promovare a AȘM la nivel internațional.

Academia de Științe a Moldovei, în comun cu Universitatea Tehnică a Moldovei, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” și Societatea de Inginerie Biomedicală din Moldova a organizat cea de-a IV-a ediție a Conferinței internaționale în domeniile Nanotehnologiilor și Ingineriei Biomedicale, în cadrul căreia a fost semnat Acordul de colaborare între Academia de Științe a Moldovei și Universitatea Shizuoka din Japonia (18-21 septembrie 2019). La 13 decembrie 2019, la Iași, a fost semnat Acordul de colaborare între Academia de Științe a Moldovei și Filiala Iași a Academiei Române, Institutul de Chimie Macromoleculară „Petru Poni”.

Activitatea cercetătorilor de la instituțiile din Republica Moldova la Institutul Unificat de Cercetări Nucleare (IUCN) din Dubna în anul 2019 a inclus participări ale cercetătorilor la lucrările ședințelor comitetelor și consiliilor științifice (dr. hab. Veaceslav Ursachi – reprezentant plenipotențiar al Guvernului Republicii Moldova la IUCN, Constantin Hramco – conducător al grupului de cercetători din Republica

Moldova la IUCN, dr. Mircea Baznat, dr. hab. Igor Povar), stagii de lungă durată a cercetătorilor (9-12 luni), stagii pentru 3 luni ale studenților de la Universitatea de Stat „Dimitrie Cantemir”. În cadrul ședinței organizate de Institutul Unificat de Cercetări Nucleare cu statele membre (2 decembrie 2019, Hanoi, Vietnam), s-a discutat o posibilă extindere în vederea colaborării și pregătirii unor contracte cu alte instituții naționale (ex.: Universitatea din Tiraspol).

Contribuția membrilor Academiei de Științe la pregătirea cadrelor științifice este peremptorie în activitatea de doctorat/postdoctorat, coordonarea tezelor; susținerea prelegerilor, expertizarea/evaluarea tezelor în cadrul ședințelor primare la catedre/secții, seminare științifice de profil, comisii de îndrumare. Din numărul total de 210 teze aprobate în 2019 de ANACEC, membrii AȘM au fost conducători/consulanți științifici a 34 de teze de doctor habilitat și teze de doctor (16,1%). Sub conducerea membrilor titulari și membrilor corespondenți ai AȘM (acad. Ion Bostan, acad. Ion Ababii, acad. Ernest Arușanov, acad. Mitrofan Cioban, acad. Grigore Belostecinic, acad. Mihai Cimpoi, mem. cor. Ion Corcimari, acad. Leonid Culiuc, acad. Maria Duca, acad. Stanislav Groppa, acad. Andrei Eșanu, acad. Gheorghe Ghidirim, acad. Ion Tighineanu, mem. cor. Ion Dediu, acad. Teodor Furdui, acad. Boris Gaina, mem. cor. Alexandru Stratan, acad. Victor Lacustă, mem. cor. Victor Moraru) au fost susținute 7 teze de doctor habilitat (31,81%) și 16 teze de doctor (8,5%). Membrii aleși ai Secțiilor de științe au fost conducători/consulanți științifici la 1 teză de doctor habilitat (4,5%) și 10 teze de doctor în științe (5,3%).

Din cele 15 Comisii de experți ale ANACEC, 6 comisii de experți sunt conduse de membrii AȘM: *Matematică și știința informației* – mem. cor. Constantin Gaindric; *Științe fizice* – acad. Leonid Culiuc; *Științe și tehnologii chimice* – acad. Aurelian Gulea; *Inginerie* – acad. Ion Bostan; *Științe agricole* – dr. hab., prof. univ. Boris Boincean; *Studiul artelor și culturologie* – mem. cor. Mariana Șlapac. În total, din componența acestor comisii de experți fac parte 23 de membri ai AȘM. La Concursul Național organizat de ANACEC în 2019 „Teza de doctorat de excelență”, conducătorii de doctorat sau consulanți de postdoctorat, membri ai AȘM, au fost menționați cu distincții: acad. Leonid Culiuc – cu Diploma de Recunoștință a ANACEC, acad. Aurelian Gulea, mem. cor. Victor Moraru și dr. hab., prof. univ. Mihai Macovei – cu diplome de merit.

Crearea platformelor științifice de comunicare în cadrul Academiei de Științe a fost inițiată de Prezidiul AȘM în 2019. Actualmente sunt aprobate patru platforme de comunicare: „Securitatea ecologică în contextul modificărilor accelerate de mediu”(coordonator mem. cor. Maria Nedeaalcov); „Securitatea economică, migrația și transformările demografice” (coordonatori acad. Grigore Belostecinic și mem. cor. Alexandru Stratan); „Accidente vascular cerebrale” (coordonator acad. Stanislav Groppa) și „Securitatea Alimentară și Siguranța Alimentelor” (coordonator dr. hab., prof. univ. Rodica Sturza).

Prima platformă de comunicare „Securitatea ecologică în contextul modificărilor accelerate de mediu”, lansată la 11 octombrie 2019 de mem. cor. al AȘM Maria Nedeaalcov cu prelegerea „Variabilitatea spațio-temporală a riscurilor meteo-climatice”, a oferit oportunități pentru dezbateri asupra unor subiecte stringente ale societății contemporane. În cadrul acestei platforme, în contextul demersului Procuraturii Republicii Moldova, Secția investigarea fraudelor contra mediului și intereselor publice, la 5 decembrie 2019 a fost organizată masa rotundă „Evoluția în dinamică și starea actuală a florei și faunei în Republica Moldova”, de comun acord cu AȘM, Institutul de Ecologie și Geografie, Institutul de Zoologie și Grădina Botanică Națională (Institut) „Alexandru Ciubotaru” ale MECC.

În anul de referință au fost inițiate o serie de **lecturi academice și prelegeri publice**, susținute de savanți notorii și oameni de cultură: prelegerea publică „De la teorii fundamentale către știința materialelor: originea nanoregiunilor polare și proprietăților relaxoare ale feroelectricilor”, susținută de acad. Isaac Bersuker, profesor la Universitatea din Texas, SUA (16 mai 2019); prelegerea publică dedicată mem. cor., patriarhului ecologiei Ion Dediu „Membrul corespondent Ion Dediu la 85 de ani” (24 iunie 2019); lecturi academice „Fizica semiconductoarelor și energetica fotovoltaică”, susținute de acad. Alexei Simașchevici (27 iunie 2019); prelegerea publică „Modelul informațional al științei și posibilitățile analizei cantitative”, susținută de mem. cor. Alexandru Dicusar (26 septembrie 2019); prelegerea publică „Transmisii precesionale. De la invenție la aplicații”, susținută de acad. Ion Bostan în cadrul Zilelor

Academiei de Științe Tehnice din România (17 octombrie 2019); Sesiunea de Lecturi academice, dedicată Sărbătorii Naționale Limba Noastră cea Română, care a inclus prelegerea publică „Limba română – memorie și stindard”, susținută de scriitorul Arcadie Suceveanu, președinte al Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova (30 august 2019), în cadrul evenimentului festiv fiind înmânate însemnele de Membru de Onoare al Academiei de Științe a Moldovei dlui acad. Emil Burzo, președinte al Filialei Cluj a Academiei Române; omagierea acad. Andrei Ursu, patriarhul solului „Academicianul Andrei Ursu la 90 de ani de la naștere și 70 de ani de activitate științifică” (20 decembrie 2019).

Sala de lectură a Academiei de Științe a Moldovei a fost deschisă la 30 august 2019. La completarea fondului de carte au participat membrii AȘM, cercetătorii din organizațiile din domeniile cercetării-inovării, Biblioteca Științifică „Andrei Lupan” (Institut) ș.a. Primul Președinte al Republicii Moldova Mircea Snegur a donat 33 de volume de „Encyclopedia Britannica” (6 septembrie 2019), compozitorul-academician Gheorghe Mustea a donat pentru Sala de lectură primul exemplar al Operei „Ștefan cel Mare” (19 decembrie 2019). De asemenea, au fost făcute mai multe donații din partea membrilor AȘM.

Site-ul Academiei de Științe a Moldovei a fost modificat în baza unui nou concept al site-ului, elaborat în concordanță cu cerințele tehnologiilor avansate și corespunzător tendințelor actuale ale web-designului, în vederea îmbunătățirii și asigurării caracteristicilor referitor la conținutul informativ relevant, care să reflecte activitatea AȘM și a comunității științifice etc. În vederea sistematizării și actualizării site-ului, Prezidiul AȘM a aprobat, la 1 august 2019, „Regulamentul privind utilizarea și administrarea paginii web oficiale a Academiei de Științe a Moldovei”. Versiunea actualizată a site-ului a fost pusă în funcțiune în regim de testare în decembrie 2019 și este accesibilă după unele ajustări operate de la 1 februarie 2020. Toate informațiile publicate în versiunea precedentă a site-ului sunt disponibile la adresa <http://old.asm.md/> și la rubrica [Versiunea precedentă a paginii web AȘM](#), creată pe noul site.

Revista de știință, inovare, cultură și artă „AKADEMOS”, publicație științifică periodică publică, recenzată, cu Acces Deschis, categoria „B”, fondată de Academia de Științe a Moldovei, este unica revistă în Republica Moldova acreditată la 23 de profiluri științifice. În anul 2019, a fost modificată componența Colegiului de redacție. Prin decizia Prezidiului AȘM, în calitate de noi membri ai Colegiului de redacție au fost desemnați acad. Bogdan C. Simionescu (România) și prof. dr. Hidenori Mimura (Japonia). Revista a obținut de la Camera Națională a Cărții codul E-SSN, care confirmă valabilitatea paginii on-line (E-SSN 2587-3687). În premieră, cu ajutorul IDSJ, toate articolele publicate în revista „AKADEMOS” beneficiază de codurile DOI și CZU. În 2019, a fost actualizat site-ul revistei „AKADEMOS”. În perioada de referință, au apărut 4 numere ale revistei, în volum de 184 de pagini și un tiraj de 450 de exemplare fiecare: nr. 1 (52), Nr. 2 (53), nr. 3 (54), Nr. 4 (55). Revista este distribuită gratuit în mediul academic și universitar, precum și în rețeaua de biblioteci publice raionale. Biblioteca Științifică (Institut) „Andrei Lupan” distribuie revista „AKADEMOS” în 60 de biblioteci științifice din țară și de peste hotare.

Aprecierea rezultatelor activității membrilor AȘM. Comisia de decernare a distincțiilor Academiei de Științe a Moldovei a activat în conformitate cu *Regulamentul cu privire la distincțiile Academiei de Științe a Moldovei*, aprobat în redacție nouă la 15 mai 2019. Componența Comisiei: acad. Mitrofan Cioban, acad. Serafim Andrieș, mem. cor. Victor Ghicavii, mem. cor. Alexandru Stratan, dr. hab. Liliana Condraticova, președinte al Comisiei. În anul 2019, pentru rezultate științifice obținute de cercetătorii din diferite organizații din domeniul cercetării-inovării, precum și activitatea unor instituții, au fost acordate „Meritul științific”, clasa I (acad. Ion Bostan), Medalia „Meritul științific”, clasa a II-a (10, inclusiv acad. Alexei Simașchevici, acad. Alexandru Roșca, acad. Iuri Reabuhin, acad. Gheorghe Mișcoi, acad. Gheorghe Țîbîrnă, acad. Gheorghe Paladi, acad. Vladimir Arnautov, mem. cor. Victor Ghicavii), Medalia „Dimitrie Cantemir” (9, inclusiv mem. cor. Nicolae Balaur), Medalia „Nicolae Milescu Spătarul” (46, inclusiv acad. Gheorghe Ghidirim, acad. Andrei Eșanu, acad. Andrei Ursu, mem. cor. Ion Dediu, mem. cor. Victor Moraru, mem. cor. Elena Zubcov, mem. cor. Nicolae Vulpe, dr. hab. Vasile Botnari, dr. hab. Fliur Macaev, dr. hab. Aculina Arîcu, dr. hab. Valeriu Cușnir, dr. hab. Mihail Ciobanu), Diploma „Meritul Academic” a AȘM (24, inclusiv mem. cor. Ion Geru), „Diploma de Recunoștință” a AȘM (19), „Diploma de Onoare” a AȘM (20, inclusiv dr. Oleg Mașner, dr. Ludmila Cojocaru) și „Diploma AȘM” (9).

Pentru contribuții excepționale la dezvoltarea nanotehnologiilor și promovarea valorilor academice la nivel internațional, acad. Ion Tighineanu, Membru de Onoare al Academiei Române, i-a fost conferit titlul de Doctor honoris causa al Universității Tehnice „Gheorghe Asachi” din Iași (13 decembrie 2019).

Mai mulți membri ai AȘM au fost menționați cu înalte distincții de stat, diplome parlamentare și ministeriale: „Ordinul Republicii” – acad. Tudor Lupașcu, acad. Alexei Simașchevici, acad. Ion Toderaș, acad. Valeriu Pasat; Ordinul „Gloria Muncii” – mem. cor. Elena Zubcov și acad. Anatolie Sidorenko; Medalia Democrației a Parlamentului Republicii Moldova în semn de înaltă recunoștință pentru contribuții meritorii în dezvoltarea științei – mem. cor. Alexandru Stratan; Diploma Parlamentului de gradul I – dr. hab. Boris Boincean; Diploma Guvernului – Vasile Pavel, dr. hab. în filologie, consultant științific la Institutul de Filologie Română „Bogdan Petriceicu Hasdeu”; mem. cor. Nicolae Balaur, dr. hab. în științe biologice, consultant științific la Institutul de Genetică, Fiziologie și Protecția Plantelor; Mihail Rapcea, dr. hab. în științe agricole, cercetător științific principal la Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare. Diploma MECC – Leonid Voloșciuc, dr. hab. în științe biologice, cercetător științific principal la Institutul de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor; Igor Nicoară, dr. în geologie, cercetător științific coordonator la Institutul de Geologie și Seismologie; mem. cor. Nicolae Vulpe, dr. hab. în științe fizico-matematice, cercetător științific principal la Institutul de Matematică și Informatică „Vladimir Andrunachievici”; Pavel Topală, dr. hab. în tehnică, prof. univ., Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți; Oleg Mașner, dr. în agricultură, cercetător științific coordonator la Institutul Științifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie și Medicină Veterinară.

Rezultatele științifice obținute de membrii AȘM de la cele trei Secții de științe au fost prezentate la expoziții naționale și internaționale, fiind înalt apreciate cu medalii de aur, argint și bronz, premii, trofee și diplome speciale (Expoziția Moldmedizin & Molddent 2019, INFOINVENT 2019, EUROINVENT 2019, INVENTICA etc.). Premiul special al AȘM „Cea mai bună creație a tinerilor” a fost acordat dnei Irina Grumeza, pentru procedeul de obținere a semifabricatelor din carne tocată, Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare. La secțiunea „Proiecte pentru tineri cercetători”, lucrarea „Terminologie vestimentară. Dicționar ilustrat român-englez”, coordonată de dr. Natalia Procop (membru al Secției Științe Sociale, Economice, Umanistice și Arte), a fost apreciată cu Medalia de bronz.

Membrii AȘM (acad. Mircea Bologa, acad. Ion Bostan, acad. A. Gulea, acad. Ion Toderaș, acad. Stanislav Groppa, acad. Valeriu Rudic, acad. Gheorghe Duca, acad. Anatolie Sidorenko, mem. cor. Svetlana Cojocar, mem. cor. Constantin Gaindric, dr. hab. Veaceslav Ursachi, dr. hab. Aculina Arîcu, dr. hab. Viorica Gladchi, dr. hab. Fliur Macaev ș.a.) au fost menționați cu distincții la expoziții și târguri de invenție, diplome de excelență și medalii la expoziții de invenție naționale și internaționale (Salon International des Inventions. Geneva, Elveția 12 aprilie 2019; Salonul Internațional al Inovării și Cercetării Științifice Studentești – „Cadet INOVA’19”, Sibiu, România, 11-13 aprilie 2019; Expoziția Europeană a Creativității și Inovării „EUROINVENT” 2019, ediția a XI-a, Iași, România, 16-18 mai 2019; The XXIII-th International Exhibition of Invetics „INVENTICA” 2019, Iași, România. 26-28 June 2019; Expoziția Internațională Specializată „INFOINVENT” 2019, 20-23 noiembrie 2019, Chișinău; The 23rd International Exhibition of Invetics „INVENTICA” 2019 Iași, România, 26.06.19 – 28.06.19; International de Invenții și Inovații „Traian Vuia”, România, Timișoara, 14 iunie 2019) ș.a.

De Ziua Internațională a Științei pentru Pace și Dezvoltare, la inițiativa Secției Științe Exacte și Inginerești, cu suportul Secției Științe Sociale, Economice, Umanistice și Arte și Secției Științe ale Vieții, a fost vernisată Expoziția „Noi, tineretul inventiv și creator”.

Evenimentele și manifestările științifico-culturale s-au desfășurat la AȘM în conformitate cu Planul de activitate. Printre cele mai relevante evenimente organizate în 2019 de AȘM, menționăm festivitatea dedicată Zilei Academiei de Științe a Moldovei (12 iunie), Ședință festivă, dedicată Sărbătorii Naționale Limba Noastră cea Română (30 august), Ziua Internațională a Științei pentru Pace și Dezvoltare (11 noiembrie).

Procesul de reformare a AȘM, alegerea președintelui AȘM, manifestări științifice, audierea publică a rezultatelor științifice au fost descrise pe site-ul AȘM și mediatizate de unele posturi naționale radio („Spațiu

public”, Academia Radio”) și TV (Moldova 1, Publika TV, Radio Moldova, Radio Sputnik Moldova, Unimedia), precum și de ziarele „Literatura și Arta”, „Făclia” „Cuvântul”. Mai multe subiecte cu referire la situația actuală în domeniul științei au fost abordate de membrii AȘM în cadrul conferințelor de presă, organizate de instituție: conferința de presă, susținută de Comisia pentru alegerea președintelui AȘM (26 martie), conferința de presă „Cercetarea științifică în context actual” (11 noiembrie) ș.a.

În anul 2019, la Academia de Științe, cu suportul Secțiilor de științe, în parteneriat cu organizațiile din domeniile cercetării-inovării au fost organizate cca 50 de conferințe/simpozioane științifice, lansări de carte. O importanță aparte revine participării compozitorului-academician Eugen Doga la concerte și evenimente în țară și peste hotare.

II) Având în vedere cele menționate, Adunarea Generală a Academiei de Științe a Moldovei
HOTĂRĂȘTE:

1. Se ia act de *Raportul de activitate a Academiei de Științe a Moldovei în anul 2019*, prezentat de mem. cor. Svetlana Cojocar, vicepreședinte al AȘM.

2. Se consideră realizați indicatorii de bază ai activității manageriale, financiare și științifico-inovaționale a Prezidiului AȘM, Secțiilor de științe ale AȘM și secțiilor Aparatului administrativ al Prezidiului AȘM.

3. *Raportul de activitate a Academiei de Științe a Moldovei în anul 2019*, elaborat de AȘM, va fi transmis în adresa Parlamentului, Președinției și Guvernului Republicii Moldova.

4. Adunarea Generală a AȘM, Adunarea membrilor titulari și membrilor AȘM, Prezidiul AȘM, Secțiile de științe și secțiile Aparatului Prezidiului AȘM vor întreprinde, în anul 2020, următoarele acțiuni:

a) În calitate de consultant strategic al Guvernului, vor examina și monitoriza impactul reformei în domeniul cercetării și vor elabora recomandări pentru soluționarea mai multor probleme acumulate în domeniile cercetării-inovării, generate de prevederile *Codului cu privire la știință și inovare* al Republicii Moldova nr. 259-XV din 15 iulie 2004 (republicat); vor menține eforturile privind elaborarea și aprobarea *Metodologiei evaluării organizațiilor de drept public din domeniul cercetării-inovării* în corespundere cu oportunitățile de dezvoltare a instituțiilor de cercetare, realitățile domeniului în Republica Moldova, finanțarea instituțională, calitatea și valoarea cercetărilor, alte criterii obiective și relevante; vor susține aprobarea proiectului de Lege nr. 232 din 16.10.2019, ce prevede modificări la *Codul cu privire la știință și inovare*, inclusiv prin acordarea Academiei de Științe a Moldovei a calității de fondator al institutelor de cercetare; vor oferi expertiză științifică, sugestii și recomandări autorităților publice pentru activități strategice, inițiative și documente; vor elabora propuneri cu privire la excluderea neconcordanțelor din actele legislative cu referire la organizarea și desfășurarea de către ANCD a concursurilor de proiecte ș.a.;

b) Cu referire la activitatea Secțiilor de științe și a secțiilor Aparatului administrativ al Prezidiului, vor funcționa în conformitate cu atribuțiile AȘM stipulate în *Codul cu privire la știință și inovare* al Republicii Moldova nr. 259-XV din 15 iulie 2004 (republicat) și cu Statutul AȘM, aprobat în redacție nouă; vor identifica mecanisme de intensificare a conlucrării cu organizațiile din domeniile cercetării-inovării și instituțiile de învățământ pe profilul Secțiilor de științe ale AȘM; vor examina modalități de implicare activă a membrilor titulari, membrilor corespondenți, precum și a membrilor desemnați în diferite aspecte de activitate a Secțiilor de științe; vor promova schimbările pozitive ale AȘM, rolul și statutul Academiei ca for științific principal al Republicii Moldova; vor aduce unele acte interne în concordanță cu situația din domeniile cercetării-inovării (Regulamentul privind decernarea Premiilor AȘM etc.);

c) Având în vedere importanța audierilor publice a rapoartelor privind proiectele de cercetare și elaborarea Raportului asupra stării științei, se vor expune asupra calității cercetărilor efectuate de întreaga comunitate științifică prin elaborarea obiectivă, imparțială a Raportului asupra stării științei; vor propune raportarea conform unui sistem unic (în baza Formularului elaborat de AȘM) privind activitatea științifică și inovațională pentru toate organizațiile din domeniile cercetării-inovării și instituțiile de învățământ superior, ministerele de profil, agenții, BNS și alte instituții ce sistematizează date statistice și informaționale; vor propune eficientizarea organizării audierilor publice prin revizuirea *Instrucțiunii* cu privire la audierile

publice elaborate și aprobate de ANCD și AȘM, ajustarea acestora la noile cerințe regulamentare; vor iniția crearea unei platforme online „Starea științei” pe site-ul AȘM; vor identifica, de comun acord cu MECC, ANCD, Ministerul Finanțelor ș.a., mecanisme de valorificare a impactului audierilor publice a rapoartelor privind proiectele de cercetare asupra procesului de cercetare și inovare, inclusiv asupra finanțării grupurilor de cercetători în următorii doi ani, în funcție de rezultatele audierilor publice intermediare ale proiectelor din cadrul programului de stat; vor susține organizarea audierilor publice ale rezultatelor obținute într-un format extins, precum și transpunerea în practică a rezultatelor obținute de membrii AȘM și a comunității academice din țară;

d) **La capitolul internaționalizarea științei**, vor susține și vor promova implicarea cercetătorilor în proiecte științifice internaționale și interdisciplinare, implicarea în cercetările europene cu finanțare din partea Comisiei Europene (integrarea în Spațiul European de Cercetare); vor concentra eforturile de extinderea cooperării interacademice, semnarea noilor acorduri /parteneriate între AȘM și alte academii de științe, asociații, revizuirea/actualizarea acordurilor de colaborare între AȘM și alte academii de științe, colaborarea cu membrii diasporei științifice pentru a împărtăși experiența lor în mediul academic;

e) **Prin atribuțiile de stimulare a creației științifice, culturale, promovarea științei**, se vor axa pe organizarea diverselor manifestări științifice, inclusiv a evenimentelor online, lansarea și susținerea activității platformelor științifice de dialog, foruri și evenimente științifice, promovarea rezultatelor științifice în societate prin diferite acțiuni și evenimente; vor susține excelența în domeniul științei; vor promova atragerea tinerilor în știință, susținerea cercetătorilor în vârstă și a grupurilor de cercetători; vor organiza Concursul Premiilor AȘM în domeniul științelor sociale, economice, umanistice și arte pentru rezultate științifice de valoare obținute în anii 2018–2019, Concursul pentru tineri cercetători „Boris Melnic” și Concursul pentru promovarea științei în mass-media „Pârghia lui Arhimede”.

Raportul *de activitate a Academiei de Științe a Moldovei în anul 2019* reflectă realizările atinse în anul 2019 de Academia de Științe, precum și pune în evidență problemele domeniilor de cercetare-inovare, care necesită soluționare în mod imperativ pentru salvagardarea sistemului de cercetare din Republica Moldova în vederea creșterii competitivității și integrării în sistemul internațional de cercetare.

**Președinte,
academician**

Ion TIGHINEANU

**Secretar științific general,
doctor habilitat**

Liliana CONDRATICOVA